

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sekretarz Stanu
Małgorzata Gromadzka

Warszawa, 25 listopada 2025 r.
znak sprawy: RRE.wpr.058.3.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 13265

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 13265 Pani Poseł Barbary Bartuś w sprawie pilnej potrzeby podjęcia działań stabilizacyjnych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu ratowania polskich producentów ziemniaków przekazuję odpowiedzi na poniższe pytania.

Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dysponuje aktualną analizą skali nadwyżki produkcyjnej ziemniaka w kraju oraz prognozami dotyczącymi popytu i eksportu w najbliższych miesiącach?

Zgodnie z danymi GUS zbiory ziemniaków w 2025 r. wyniosły ok. 6,8 mln ton, wobec 5,9 mln ton w 2024 r. i 5,6 mln ton w 2023 r., co oznacza wzrost o ok. 15% r/r i najwyższy poziom od 2021 r. Średni plon krajowy wyniósł 31,8 t/ha, czyli o 5,6% więcej niż rok wcześniej, osiągając poziom zbliżony do średniej z lat relatywnie korzystnych pod względem pogodowym.

W 2025 r. powierzchnia uprawy ziemniaków w Polsce wzrosła do ok. 214 tys. ha, tj. o 9,1% niż w 2024 r., co stanowi drugi z rzędu sezon wzrostu areалу po okresie wieloletnich spadków. Wzrost ten był odpowiedzią na korzystną sytuację cenową w latach 2022–2024.

Bilans ziemniaków w kraju jest wyraźnie nadwyżkowy, a zatem ceny na wolnym rynku niskie. Jednak należy zaznaczyć, że ostatnie trzy lata charakteryzowały się

wysokimi cenami ziemniaków i dobrą koniunkturą co zwiększyło zainteresowanie uprawą ziemniaków.

Sukcesywnie wzrasta ilość eksportowanych ziemniaków z Polski. W bieżącym roku od stycznia do września wyeksportowano z Polski 115 tys. ton ziemniaków tj. o 82% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Było to wynikiem wprowadzonych w obszarze ochrony roślin szeregu rozwiązań, mających na celu ułatwienie wysyłki ziemniaków z Polski. W eksporcie, w sezonie 2024/25 największymi odbiorcami polskich ziemniaków były: Ukraina (77 tys. ton), Rumunia (29 tys. ton), Włochy (17,5 tys. ton) oraz Mołdawia (14,5 tys. ton).

Największy potencjał dla polskich ziemniaków utrzymują nadal kraje południowej Europy – przede wszystkim Rumunia, Włochy i Grecja – które mimo wzrostu areалу upraw borykają się z wysokimi kosztami produkcji, ograniczoną dostępnością wody i dużą zmiennością plonów. W tych krajach ziemniaki z Polski pozostają konkurencyjne cenowo i logistycznie, zwłaszcza w okresie zimowo-wiosennym, gdy lokalna podaż jest ograniczona.

Czy uruchomiono mechanizm interwencyjnego skupu ziemniaków w celu częściowego odciążenia rynku?

Przepisy unijne nie przewidują skupu interwencyjnego na rynku ziemniaka. Państwo członkowskie nie może samo takiego skupu realizować, ponieważ funkcjonujemy na unijnym jednolitym rynku. W przypadku ewentualnego podjęcia takiego działania, aby miało wpływ na ceny rynkowe państwo musiałoby skupić kilkaset tysięcy ton ziemniaków, ponieść koszty ich skupu oraz zagospodarowania oraz zabezpieczyć magazyny. Ponadto w przypadku wzrostu cen na rynku krajowym, zwiększył by się znacząco przywóz ziemniaków z innych państw członkowskich UE, gdzie ziemniaki byłyby tańsze.

Przepisy unijne nie przewidują także wprowadzenie dopłat do przechowywania ziemniaków.

Jakie działania podejmowane są w zakresie kontroli importu ziemniaków z krajów Unii Europejskiej i spoza niej, w szczególności pod kątem występowania praktyk dumpingowych lub zaniżania cen?

Kontrole importowanych ziemniaków w Polsce prowadzi Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-

Spożywczych oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Kontrole importowanych ziemniaków są prowadzone pod względem spełnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego, bezpieczeństwa zdrowotnego oraz pod kątem spełnienia wymogów jakości handlowej i znakowania. Równocześnie należy zaznaczyć, że import ziemniaków spoza krajów UE (poza kilkoma wyjątkami m.in. Egipt, Maroko) nie jest dozwolony.

Odnosząc się do niskich cen ziemniaków należy zauważyć, że sytuacja na rynku ziemniaków w Polsce w końcu 2025 r. jest odbiciem procesów obserwowanych w całej UE – rekordowej podaży i dużych zapasów. Bilans ziemniaków w u głównych producentów ziemniaków w UE jest wyraźnie nadwyżkowy, a zatem ceny na wolnym rynku niskie.

Czy Ministerstwo planuje wdrożenie instrumentów wspierających eksport polskich ziemniaków, w tym ułatwień logistycznych, finansowych i promocyjnych oraz jakie rynki zagraniczne są wskazywane jako potencjalne kierunki zbytu?

W 2025 r. nastąpił znaczący wzrost eksportu ziemniaków z Polski do państw trzecich. W miesiącach styczeń–wrzesień br. wielkość eksportu wyniosła 76,8 tys. ton. Dla porównania w całym 2024 r. wielkość eksportu wynosiła – 29 tys. ton, a w 2023 – zaledwie 7,8 tys. ton. W 2025 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa wystawiła ok. 3,3 tys. świadectw fitosanitarnych dla następujących głównych kierunków eksportu:

- ziemniaki towarowe: Mołdawia, Ukraina, Wielka Brytania, Serbia, Bośnia i Hercegowina, Białoruś, Macedonia Północna,
- sadzeniaki ziemniaka: Egipt, Ukraina, Serbia, Uzbekistan, Macedonia Północna, Arabia Saudyjska.

W latach 2024-2025 w obszarze ochrony roślin wprowadzonych zostało szereg rozwiązań, mających na celu ułatwienie wysyłki ziemniaków z Polski. Przede wszystkim, w związku z ograniczeniem występowania bakteriozy pierścieniowej w Polsce podjęto decyzję o zmniejszeniu intensywności próbkobrania ziemniaków przeznaczonych do wysyłki do innych państw Unii Europejskiej oraz na eksport do państw trzecich.

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w oparciu o analizę przepisów państw trzecich, do których eksport ziemniaków z Polski odbywa się najczęściej,

przygotował dla Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Roślin i Nasiennictwa zestawienie minimalnych wymagań eksportowych dla ziemniaków wysyłanych do tych państw.

Ministerstwo kontynuuje także działania ukierunkowane na zniesienie dodatkowych wymagań fitosanitarnych przy wysyłce bulw ziemniaka z Polski do innych państw członkowskich (podkreślenia wymaga, że wymagania te dotyczą obecnie wyłącznie ziemniaków towarowych, sadzeniaki ziemniaka wyprodukowane w Polsce wprowadzane są do obrotu na wspólnym rynku na takich samych zasadach, jak sadzeniaki z innych państw członkowskich). Osiągnięcie tego celu wymagać będzie jednak utrzymania tendencji spadkowej w poziomie występowania bakterii *Clavibacter sepedonicus* w Polsce.

Prowadzone są także działania na rzecz wspierania eksportu. Zagraniczne Biura Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu działają na całym świecie, aby w sposób szybki i bezpośredni nawiązywać kontakty biznesowe oraz promować żywność z Polski. Stwarza to realną szansę dla Polski i polskich rolników na nowe rynki zbytu.

Również KOWR wspiera działania promocyjne i informacyjne na rynkach wybranych produktów rolnych. W ramach dedykowanych mechanizmów można uzyskać pomoc finansową na realizację działalności promocyjnej. Ma to za zadanie zwiększyć rozpoznawalność unijnej, w tym polskiej żywności wśród konsumentów i innych grup docelowych.

Czy podejmowane są rozmowy z przedstawicielami sieci handlowych i dużych odbiorców hurtowych w celu zwiększenia udziału ziemniaków krajowych w sprzedaży detalicznej?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kilkakrotnie organizowało spotkanie z przedstawicielami sieci handlowych. Jednym z tematów poruszanych na tych spotkaniach była również kwestia zwiększenia udziału polskich produktów w ofercie sieci handlowych, w tym polskich ziemniaków.

Intencją MRiRW jest, aby sieci współpracowały z krajowymi, lokalnymi dostawcami i aby w sklepach oferowano więcej regionalnych, lokalnych polskich produktów.

Jakie formy pomocy finansowej lub pożyczkowej przewiduje się dla gospodarstw dotkniętych spadkiem cen, które utraciły płynność finansową lub znajdują się na granicy niewypłacalności?

Producenci ziemniaków mogą skorzystać z poniższych form wsparcia:

- kredyt obrotowy z bezpłatną gwarancją w wysokości 80% kwoty kredytu pozostającego do spłaty. Maksymalna kwota kredytu wynosi 200 tys. euro. Kredyt udzielany jest na maksymalnie na 4 lata, a odsetki płacone przez kredytobiorcę przez pierwsze 2 lata będą nie większe niż 1%. Wobec dużego zainteresowania tą formą wsparcia łączna kwota przeznaczona na kredyty z oprocentowaniem 1 proc. wynosi ponad 2 miliardy złotych;
- pożyczki 2% od października do grudnia br. można ubiegać się o pożyczki 2 % z okresem spłaty do 15 lat. Kwota udzielonych rolnikowi pożyczek nie może przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych tego producenta rolnego i wynosić nie więcej niż 3 mln zł;
- dopłaty bezpośrednie, dopłaty do sadzeniaków, paliwa rolniczego, czy wsparcie w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (m.in. na inwestycje, modernizację gospodarstw rolnych).
- od 16 października br. rozpoczęła się wypłata zaliczek na poczet płatności za 2025 r. Do 19 listopada 2025 r. w ramach tegorocznych dopłat bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała 8,96 mld zł, natomiast z tytułu płatności obszarowych do rolników trafiło 1,32 mld zł.'

W celu wzmocnienia opłacalności produkcji i podniesienia konkurencyjności warto rozważyć współpracę między producentami. Wspólne działanie rolników pozwala obniżyć koszty produkcji, produkować jednolite, duże partie towarów dla dużych odbiorców. Pojedyncze, małe czy też średniej wielkości gospodarstwo nie jest w stanie ich zapewnić. Rolnicy mają możliwość tworzenia grup producentów rolnych oraz organizacji producentów lub przystąpienia do istniejącej już grupy albo organizacji.

Wspólne działanie producentów rolnych przynosi szereg korzyści, zarówno w sferze produkcji (koncentracja podaży, wspólne planowanie produkcji, dostosowanie oferty do potrzeb klientów), handlu (np. ograniczenie pośredników, obniżanie kosztów

transportu), jak i zaopatrzenia (np. koncentracja popytu na środki do produkcji). Większa skala podaży oferowanych produktów, często o lepszych parametrach jakościowych, z możliwością zachowania ciągłości dostaw, jest bardziej interesująca dla odbiorców niż oferta pojedynczego producenta.

Pojedynczy rolnik przestaje być atrakcyjnym partnerem biznesowym dla silnego i skonsolidowanego otoczenia handlowo-przetwórczego. To powoduje, że największy udział w zysku z produkcji rolnej, zamiast rolników, osiągają pośrednicy, przejmujący dużą część dochodów ze sprzedaży produkcji rolnej. Stąd, aby skutecznie przeciwdziałać pojawiającym się zagrożeniom, konieczna jest współpraca rolników i tworzenie wspólnych struktur gospodarczych m.in. w postaci grup producentów rolnych lub organizacji producentów.

Obecnie, już znaczna część naszych rolników zdaje sobie sprawę z tego, iż sprawne funkcjonowanie na rynku wymaga koncentracji produkcji, dostaw dużych, wystandaryzowanych i jednorodnych partii produktów. Uwzględniając specyfikę naszego rolnictwa możemy to zrobić łącząc się w grupy lub organizacje producentów, co umożliwi koncentrację rozdrobnionej produkcji oraz ułatwi budowę odpowiedniej infrastruktury zapewniającej właściwe przygotowanie i przechowanie produktów.

Rolnicy, którzy podejmą trud zrzeszenia się, mogą liczyć na wsparcie finansowe ze środków publicznych, dedykowane wyłącznie grupom producentów rolnych i organizacjom producentów.

W ramach działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” objętego PROW 2014-2020 wsparciem objęto 13 grup producentów rolnych powstałych w kategorii „Ziemniaki świeże lub chłodzone”, które łącznie otrzymały dotychczas 12 105 730, 80 zł środków wsparcia (wg stanu na dzień 30 września br.).

Podobnie, w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 jest przewidziane wsparcie dla producentów, którzy chcą wspólnie działać na rynku.

Uzyskane wsparcie może być przeznaczone zarówno na cele administracyjne jak i na inwestycje, a podejmowane przez beneficjenta działania zależą od niego samego, przy czym muszą być oczywiście zbieżne z celem funkcjonowania i wspierania. Głównym warunkiem otrzymywania wsparcia przez okres 5 lat jest realizacja planu

biznesowego, opracowanego przez samego beneficjenta, zawierającego w szczególności zakres i opis działań, jakie zamierza zrealizować w odniesieniu do celów, ze względu na które został utworzony.

III nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach I.13.2 PS WPR 2023-2027 odbył się w terminie od 25 września 2025 do 28 października 2025 r. Następny nabór wniosków odbędzie się w 2026 r.

Jednocześnie informuję, że w resorcie rolnictwa prowadzone są prace pod kątem ewentualnych zmian przepisów dotyczących zrzeszania się producentów, szczególnie w zakresie spółdzielni rolników, w celu ułatwienia zrzeszania się i zachęcenia do tworzenia wspólnych struktur.

Czy opracowywana jest strategia długofalowa dla rynku ziemniaka w Polsce, obejmująca m.in. wsparcie dla przetwórstwa, tworzenie centrów magazynowo-dystrybucyjnych, rozwój eksportu oraz promocję polskiego produktu wśród konsumentów?

Dla sektora rolno-spożywczego, w tym sektora ziemniaka, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla inwestycji mających na celu budowę bazy magazynowej ziemniaków złożono 31 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 109 381 401,50 zł z czego zawarto 20 umów na kwotę 55 759 413,50 zł. Zrealizowano płatności na kwotę 41 156 851,25 zł. Większość inwestycji została zakończona w latach 2019-2022. Pozwoliło to na znaczące zwiększenie bazy magazynowej.

Aktualnie realizowane jest w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności dla sektora przetwórczego wsparcie w zakresie:

- 1) przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury przez mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) (budżet programu – 3,754 mld zł).
- 2) przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych – wsparcie inwestycji przez tzw. centra przechowalniczo-dystrybucyjne oraz regionalne rolno-spożywcze rynki hurtowe (budżet programu – 1,717 mld zł).

Po zakończeniu KPO dla sektora przetwórczego przewidziano wsparcie, które będzie realizowane z Planu Strategicznego WPR 2023-2027 w ramach Interwencji I.10.6.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – w gospodarstwie (Budżet: 51 mln EUR) i I.10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem (Budżet: 204 mln EUR).

Środki przeznaczone są na budowę, rozbudowę, remont i modernizację budynków bezpośrednio związanych z przetwórstwem w gospodarstwie. Finansowanie obejmuje także zakup nowych maszyn, urządzeń lub wyposażenia do:

- magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania,
- przetwarzania produktów rolnych,
- magazynowania produktów rolnych lub półproduktów oraz przygotowania ich do sprzedaży/zbywania,

Nabór w ramach interwencji I.10.6.1 i I.10.7.1 planowany jest na pierwsze półrocze 2026 r. Wsparcie w ramach tej interwencji jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową rolników/mikroprzedsiębiorców oraz MŚP a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego.

Równocześnie pragnę poinformować, że obecnie analizujemy przepisy w zakresie wprowadzenia pewnych rozwiązań w kierunku lepszego oznakowania produktów.

Z wyrazami szacunku

Małgorzata Gromadzka

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości : KPRM